

TEOSOFINEN LIIKE JA APOSTOLI PAAVALI

**Pekka Ervastin esitelmä 21.5.1934
Ruusu-Ristin vuosikokouksessa toisena helluntai-
päivänä**

Aikoessani nyt tänä iltana pitää pienen esitelmän tai puheen, täytyy minun aloittaa anteeksipyynnöllä, ja pyytää, että suotte minulle myötätuntonne. Harvoin minulle tapahtuu, että minä saan niin proosallisen taudin kuin nuhan. Mutta se on nyt tapahtunut ja tänään äänenikin laski, suokaa se minulle anteeksi.

Niinkuin tässä ohjelmassa ilmoitetaan olen valinnut puheeni aiheeksi „Teosofinen liike ja apostoli Paavali“. Tuohan on jo nimessä hieman yllättävä yhdistelmä. Sentähden onkin tarpeellista, että ensin luon pienen silmäyksen siihen, mikä on teosofinen liike ja sitten apostoli Paavaliin. Nyt en tietenkään aio enkä voi puhua teosofisesta liikkeestä enempää kuin apostoli Paavalistakaan millään tavalla tyhjentävästi. Minun täytyy kosketella ainoastaan joitain yleisiä seikkoja niiden suhteen, kosketella sitä, mikä mielestäni tällä hetkellä on tärkeätä ja tarkoituksellista. Tahdon puhua pari sanaa yhdestä ainoasta teosofisen liikkeen puolesta ja sen yhteydessä mainita jotain apostoli Paavalista. Sillä onhan harvinaista, että puhutaan kristitystä apostoli Paavalista teosofisen liikkeen yhteydessä. En tiedä onko sitä ennen tapahtunut?

Kun nyt ajattelen teosofista liikettä, silloin keskittyy huomio vain sen liikkeen alkuun, siihen mistä se liike on kotoisin ja saanut alkuperänsä. Te täällä tunnette, mihin teosofinen liike

tähtää ja mitä itse teosofinen liike on, tunnette, että se on jollain tavalla uskonnollinen liike, vaikka ei missään tavallisessa merkityksessä ja että se ei suinkaan ole mikään uusi kirkkosuunta. Vaan että se on uskonnollinen siinä merkityksessä, että se puhuu uskonnoista ja että se puhuu kaikista maailman uskonnoista, mitä niistä yleisemmin ilmenee. Se tutkii, mistä uskonnot ovat alkunsa saaneet ja mitä ne ovat, viittaa siihen, kuinka tieteet ja taiteet, yhteiskunnallinen elämä, kansainvälinen elämä ja koko maapallon elämä, kuinka kaikki tuo elämä monissa vivahduksissaan on yhteydessä uskonnon tosiolemuksen kanssa, kuinka se valaisee kaikkia elämän eri muotoja.

Teosofinen liike ei siis millään tavalla ole tahtonut olla muuta kuin jokapäiväistä elämää. Se ei ole tahtonut olla mitään sunnuntaiuskontoa. Eikä se ole mikään tapa tulla autuaaksi ja pelastua johonkin iankaikkiseen elämään. Vaan se tahtoo silminnähtävästi valaista elämän kaikkia puolia sen kaikilla aloilla, olivat ne mitä laatua tahansa. Ja tämän teosofisen liikkeen te kaikki enemmän tai vähemmän tunnette.

Mutta mikä minun mielestäni on kaikkein tärkeintä teosofisen liikkeen yhteydessä, johon yhteyteen kuuluu monia eri seuroja niin kuin esim. meidän Ruusu-Ristimme, on se, mikä arvo niillä kullakin on sisäisessä, henkisessä merkityksessä. Nämä eri seurat voivat olla enemmän ja vähemmän puutteellisia, mutta joka tapauksessa kuuluvat kaikki nuo eri seurat teosofiseen liikkeeseen ja ilmentävät tämän liikkeen tarkoituksia.

Tämä teosofinen liike, kuten ehkä olette kuulleet, on alkuperältään sangan salaperäinen. Se väittää, että sen oma alkuperä on yhtä vanhaa perua kuin kaikki maailman uskonnot. Ja mikä on kaikkien uskontojen alkulähde ja mikä on tämän teosofisen liikkeen alkuperä? Se on, kuten olemme kuulleet, kotoisin

eräästä veljeskunnasta, joka on olemassa maan päällä ja jonka jäseniä elää tämän ihmiskunnan keskuudessa, vaikka elävät enemmän salattuina ihmisiltä. He elävät sillä tavalla, että ihmiset eivät heitä tunne ja jos joku sen veljeskunnan jäsenistä eläisikin meidän keskellämme, emme häntä tuntisi siksi. Tuon veljeskunnan sääntönä on aina ollut, että sen jäsenet saavat toimia salassa. Joskus voi joku sen jäsenistä toimia tavallaan julkisesti, vaikkakaan veljeskunta sinään ei toimi julkisesti. Eivät sen veljet astu näyttämölle ja sano: „Tässä minä nyt olen.“ Vaan aina, jos veljeskunta antaa tietoa itsestään, lähettää se jonkun veljen maailmaan ja hän elää verrattain ihanteellista, puhdasta ja selittämättömän yli-inhimillistä elämää. Harvoin toiset ihmiset häntä ollenkaan ymmärtävät, eivätkä ymmärrä, että sellaisia ihmisiä yleensäkin voisi olla olemassa. Ja me ihmiset usein lohdutamme itseämme sillä, varsinkin silloin kun joku sellainen on poistunut maan päältä, että hän ei ollut samanlainen kuin me. Hän oli Jumala maan päällä. Ja me olemme kristikunnassa tottuneet ajattelemaan, että Jeesus Kristus oli jumalallinen olento, Jumala maan päällä. Niinkuin kreikkalaiset saattoivat ajatella muutamista ihmisistä, että he olivat jumalia, samoin muutkin vanhat kansat. Kristikunta yksin on saattanut ajatella, että se oli itse Jumala, joka kaksituhatta vuotta sitten vaelsi maan päällä, että hän oli itse äärettömyyksien Jumala. Ei siinä luulossa ole mitään pahaa eikä se häiritse hänen työtänsä, mitä varten hän oli tullut maailmaan.

Jos me itse tahtoisimme aivan kuin vapauttaa itsemme, silloin ajattelisimme häntä, silloin tuntisimme, että meidän pitäisi yrittää kulkea hänen jäljessään. Mutta me lohdutamme itseämme sillä, että hän on niin jumalallinen olento, että emme kykene kulkemaan hänen jäljessään. Niin on kansoissa aina tehty, niin on aina ajateltu kaikista suurista ihmisistä. Nämä suuret ihmiset ovat aina perustaneet suuria uskontoja. He ovat

antaneet uutta sisältöä ihmisten jokapäiväiseen elämään. He ovat sanoneet, että me näytämme teille tien mihin on pyrittävä, jotta tekin saavuttaisitte tuon ihmeellisen autuuden tilan, tuon jumalallisen elämän, jossa me elämme. Sillä tavalla nuo suuret olennot ovat aina puhuneet ja opettaneet. Ja jos me olisimme kuulleet enemmän heidän ääntänsä ja koettaneet heitä seurata, niin kuka ties, ehkä elämä maan päällä jo olisi vähän parempaa kuin nyt. Sillä turhaa meidän on haaveilla mistään pysyväisestä onnen ikuisesta kodista, ennen kuin olemme luoneet kodin onnelle ja autuudelle, ennen kuin olemme sen perustaneet omissa sydämissämme ja sillä tavalla ottaneet osaa onnen valtakunnan luomiseen maan päällä. Emme mielestämme käsitä koko asiaa kuoleman jälkeisenä tilana. Tahdomme kosketella elämää ainoastaan maaelämän kanalta ja uskomme että täällä on kaikki pahaa ja itsekästä. Siinä me juuri erehdymme, kun uskomme näin. Sillä tämä maa, jonka pinnalla asumme, ei ole ollenkaan tehty helvetiksi, vaan juuri meidän tulevaksi paratiisiksemme. Meidän pitää vain ymmärtää, mikä on meidän elämämme tarkoitus, mitä varten olemme tänne syntyneet? Kun ajattelemme ja etsimme ensin Jumalan valtakuntaa, silloin tulemme huomaamaan, kuten Jeesus sanoi, että Jumalan valtakunta ei ole siellä eikä täällä, vaan meidän pitää ajatella, että itse avaamme itsemme vastaanottamaan Jumalan valtakuntaa. Silloin tämä maa muuttuu varmasti Jumalan valtakunnaksi ja paratiisiksi. Se on hiukan katkeraa meille, sillä me ajattelemme, että elämä on niin raskasta. Nuorena me kyllä unelmoimme siitä paratiisista. Sitä varten ihminen on täällä, että hän loisi ikuista elämää.

Tämä olkoon ohimennen sanottu. Siihen ovat kaikki uskontojen suuret opettajat viitanneet. Tarkoitin sellaisia kuin Buddha, Zoroaster, Jeesus Natsarealainen ym. He ovat jokainen tarkoittaneet juuri tämän maan luomista paratiisiksi.

Sillä tämä maa on ihana. Katsokaa, kuinka Jumalat ovat kaiken järjestäneet ihmeellisen kauneuden mallin mukaan, ja silloin ymmärrätte, että on tehtävä Jumalan työtä, hoidettava sitä luonnon työtä, jonka ihmeelliset jumalat ovat panneet alulle. Alkakaia kiinnittää huomiota siihen, että luonnossa on paljon jumalallisuutta. Muistakaa, että esim. apostoli Paavali sanoi: „Koko luomakunta on kuin työnnetty olemaan tuollaisessa kunnassa, Jumalan Pojat tulevat maan päälle. Silloin kun he täynnä totuutta näyttävät toisille, mitenkä on eletävä, mitenkä on rakennettava tämä maa paratiisiksi, silloin muuttuu luomakunta ja pääsee huokauksesta, herää tuntemaan ja näkemään, että nuo olennot, joita olemme aina pelänneet, meitä hallitsevat, että he eivät olekaan mitään pahoja, että nuo olennot ovat hyviä olentoja, rakastavia olentoja, sellaisia, jotka tahtovat meidän parastamme.“ Silloin kyllä tämä maa muuttuu paratiisiksi. Kun matkustatte niin näette, kuinka kaikkialla on kaunista. Ja samalla voitte nähdä, kuinka se isänmaa, johon olette syntyneet on kaikista kaunein. Ja samalla tunnette, että suuri on ihmisen tehtävä.

Teosofinen liike sai alkunsa tästä ihmeellisestä pyhästä veljeskunnasta. Ja te muistatte, että oli kaksi tämän veljeskunnan veljestä, joita nimitetään Mestareiksi. Heidän työväliseensä oli Helena Blavatsky ja hän loi Teosofisen liikkeen täällä näkyväisessä maailmassa. Tämä on seikka, johon minä soisin, että me kiinnittäisimme huomiota. Teosofinen liike on korkeudesta kotoisin. Se sai alkunsa henkimaailmasta. Ja kun tämän seikan pidämme mielessämme, silloin syntyy meissä kysymys: „Missä suhteessa tämä teosofinen liike on meidän kristikuntaamme?“ Silloin saamme jo heti kuulla, että kristinuskon perusti Jeesus Natsarealainen, joka oli tuon veljeskunnan lähetti. Ja niihin teologiisiin kysymyksiin en täällä kajoa. Mutta samalla voimme kysyä: Entä hänen apostolinsa?

Nuo suuret, voimakkaat olennot, jotka perustivat kristinuskon, keitä he olivat? Jos Jeesus Kristus oli ensimmäinen suuri ihmiskunnan vapahtaja, niin hänen työnsä muutamit auttajat, missä he ovat? Ovatko he kuolleet pois, niinkuin kaikki ihmiset? Ja mikä on tuo salainen veljeskunta? Täytyy muistaa silloin, että joskin muutamit salaisen Veljeskunnan jäsenet ovat tunnettuja, niin muut eivät sitä ole. Ja se ei silloin merkitse, että nuo olisivat heränneet jonakin määrättyinä hetkenä täällä ja sitten kuolleet pois. Vaan se merkitsee, että he yhä elävät. Ei Buddha ole kuollut, ei Zoroaster, eikä kukaan niistä ihmisolennoista, jotka tämän maan päällä ovat ihmisille apuaan antaneet. Ei Jeesus Kristus ole kuollut. Ei sitä kukaan usko kristikunnassa. Kristikunta uskookin, että Jeesus Kristus elää yhä tänä päivänä. Joskaan eivät kaikki tunne, että hän elää. Ja meistä tuntuu, että Buddha on kuollut, mutta jokainen buddhalainen uskoo, että hän elää. Ja niin on joka uskonnossa. Jokaisen uskonnon tunnustaja ajattelee, että perustaja yhä elää.

Ja tämän saamme me oppia teosofisessa liikkeessä, että kaikki nuo suuret ihmiset, jotka muodostavat tuon ihmeellisen Veljeskunnan, he yhä elävät. Ja silloin me puolestamme vavisten kysymme, entä nuo ihmeelliset lapsuudesta rakkaat apostolit, elävätkö he? Kuuluvatko he yhä tuohon henkisten sankarien veljeskuntaan? Vai ovatko he olleet muuten nerokkaita ihmisiä? Ja jos emme osaa kaikista apostoleista sanoa, mihin he kuuluvat, niin voimme kuitenkin muutamien suhteen tietää jotain. Ja niistä ensimmäinen on apostoli Paavali.

Mitä me historiallisesti tiedämme hänestä? Kun luemme hänen omia kirjeitensä, niin mitä me silloin hänestä tiedämme? Meidän oppineet tutkijamme ovat yhtä mieltä siitä, että hän oli hieman erilainen kuin toiset apostolit. Hän ei ollut syntynyt itse Juudan maalla. Hän oli yhtä paljon kreikkalainen kuin

juutalainen. Ja hän erosi juuri siinä suhteessa noista toisista apostoleista ja kristityistä, että hän tahtoi, että pakanoilta piti ilmoitettaman uutta sanomaa. Ja että pakanoitten ei tarvinnut tulla sitä varten juutalaisiksi, niinkuin nuo monet muut ajattelivat, kuten näemme Apostolein teoissa. Heitä ei siis tarvinnut ympärileikata, kun heidät kastettiin. Se oli apostoli Paavalin ajatus asiasta.

Ja kun me luemme sitten apostoleista Pietari ja Jakob, niin saamme tietää, että kun he keskustelivat apostoli Paavalin kanssa tästä asiasta, he heti ymmärsivät, ettei meidän kristinuskomme saa olla riippuvainen mistään ulkonaisista muodoista, vaan pakanain pitää saada tulla vapaasti kastetuiksi. Näin he päättivät ja antoivat kaiken siunauksensa apostoli Paavalille ja Barnaballe.

Paavali oli saanut herätyksensä eräässä merkillisessä tapahtumassa. Hän oli tosin kyllä katselijana, mutta sittenkin aktiivisena katselijana, sillä hän oli niiden puolella, jotka Stefanusta kivittivät. Stefanus oli sivistynyt ja oppinut mies, joka korkeimpien juutalaisten ylipappien edessä julkisesti ja epäilemättä tunnusti uskonsa, että Jeesus Kristus oli tuonut uuden lain maan päälle. Mooseksen laki ei enää mitään merkitse sille, joka tahtoo tulla kristityksi. Niin rohkeasti hän puhui ensimmäisenä. Ja monet mielistyivät häneen. Paavali-kin kuuli hänestä. Hän oli silloin mukana, kun päätettiin, että tuo mies on Jumalan pilkkaajana kivitettävä kuoliaaksi. Ja sanotaan, että hän vartioi murhaajien vaatteita, kun he rupesivat kiviä heittämään Stefanukseen ja tappoivat hänet.

Muistatte, kun Stefanus kivitettiin, tuli henki häneen päälensä ja hän polvillaan langeten huusi, minä näen taivaat auki ja minä annan henkeni Isän käteen ja tuon Vapahtajan käteen, jonka hän lähetti. Ja sitten hän rukoili, anna anteeksi heille,

jotka minua kivittävät, sentähden, että he eivät tiedä mitä he tekevät.

Paavali ihmetteli, mikä loisto on tuon miehen silmissä? Kuinka hän saattaa kärsiä ja kuolla noin tyynesti ja iloisesti? Mikä usko ja tieto hänellä on?

Eikä kestänyt kovin kauan, ennen kuin Paavali kääntyi kristityksi. Damaskuksen tiellä hän sai kokea Jumalan Poikaa, jonka täytyy syntyä joka ihmisen sydämessä. Hän sai nähdä, kuinka Jeesus Natsarealainen, jota hän oli vainonnut, oli Jumalan täyttämä ja sanoi hänelle: „Saulus, miksi minua vainoat?“ Ajatella, kuinka tuollaisen oppineen ihmisen viisaus kaikki meni murskaksi. Ja me ymmärrämme, että se oli Jumalan ihme tällainen, että hän oli kutsuttu suuriin tehtäviin, koska hän ei kieltäytynyt, vaan koska hän julkisesti tunnusti: „Minä olen syntiä tehnyt ja väärin tehnyt ja pyhiä vainonnut, mutta tästä lähtien en enää tahdo niin tehdä, vaan heidän asiansa on minun asiani.“

Ja tämä Paavali tuli sitten pakanoitteen apostoliksi, tuli kristinuskon ja kirkon perustajaksi. Ja hän, me voimme sen ymmärtää, hän tuli kyllä tuon ihmeellisen veljeskunnan jäseneksi. Sentähden, että Paavali astui rohkeasti niiden ihmisten joukkoon, jotka aina tahtoivat tehdä työtä ihmiskunnan puolesta. Eikä hän heti tullut kuolemattomaksi kuten Jeesus. Hän kuoli Paavalina ja hän syntyi jälleen, koska hän on useampia kertoja muuttanut nimeä ja vaatteita. Mutta hän ei ole muuttanut omaa itseään. Ja hän elää tietysti nytkin tänä päivänä.

Tämä on juuri se tärkeä kohta, että me kaikki ymmärtäisimme Paavalin myös elävän. Hänellä ei ole sitä nimeä, mutta hän on se sama henkiolento ja hän on yhtä innostunut todellisesta kristinuskosta. Hän on Jeesuksen suuri auttaja. Hän tahtoo tehdä mitä voi kristinuskon hyväksi. Ja hän, tämä

Paavali, hän on katsellut tätä teosofista liikettä. Hän ei ole liittynyt siihen liikkeeseen niinkuin ne kaksi muuta. Hän pysyi samalla kannalla kuin nuo Veljeskunnan jäsenet täällä Euroopassa ja muualla. Sillä ainoastaan ne kaksi olivat valmiit uhrautumaan tuolla tavalla. Paavali ajatteli: onkohan aika tullut? Paavali, joka oli monta kertaa yrittänyt puhdistaa kristinuskoa, oli vähän epäilevällä kannalla, koska hän oli aina huomannut, etteivät toiset aina pysyneet apostoli Paavalin kannalla. Mutta hän oli kuitenkin täydellisen myötätuntoinen. Eikä koskaan Salaisen Veljeskunnan Mestari aseta mitään esteitä toisen Mestarin työlle. Ei missään ole sellainen mahdollista, vaan jokainen auttaa, mutta kaikki eivät ota vastuuta päällensä.

Mutta monet muut Mestarit, jotka keskustelivat asiasta ja jotka olivat jollain tavalla innostuneita asiasta, olivat asettuneet apostoli Paavalin kannalle. Mutta juuri täällä Euroopassa ajattelivat hyvin monet Mestarit, että he voisivat ehkä ryhtyä jotain tekemään. Ja kun he näkivät, millä tavalla teosofinen liike tahtoi tehdä työtä, he alkoivat nähdä, että tämä teosofinen liike valmistaa maaperää, sillä sen tarkoitus on vaikuttaa elähdyttävästi, kaikkiin uskontoihin, niin että jokaisessa uskonnossa alettaisiin seurata alkuperäistä oppia. He näkivät tuon. Ja se oli heille erikoisesti sympaattista. Ja niin Paavali joidenkuiden mestarien kanssa sanoi, että tuo teosofinen liike valmistaa vaikuttavasti siihen työhön, jotenka meidän täytyy ryhtyä siihen työhön.

Ja sentähden nämä toiset, Paavali niiden joukossa, siis vuonna 1925, alkoivatkin ja tahtoivat ryhtyä kristikuntaa puhdistamaan. Vaikka en tahdo mitään tästä asiasta nyt ruveta puhumaan, niin kuitenkin jokainen tiedätte, että merkillisiä liikkeitä ja herätteitä on tapahtunut. Katsokaa, kuinka Saksassa ja Ruotsissa itse arkipiispa, katsokaa, kuinka täällä alkaa olla

levotonta. Ajatellaan, että täällä pitäisi päästä syvempään uskoon. Mutta odottakaa, niin nekin kirkastuvat vaikka meillä on nyt hämärää. Ja tullaan näkemään, että kristikunta kyllä tulee esittämään suurella voimalla, mitä kristinusko on. Sanotaan ennustuksen mukaan, että tuon herätyksen pitäisi tapahtua Pohjolassa. H. P. B. on viitannut Suomeen. Ja se saattaa merkitä, että H. P. B. on päättänyt syntyä Suomeen jatkamaan teosofista liikettä. Ja mitenkä me osaamme sitä valmistaa? Se tapahtuu sillä tavalla, että me puhdistamme itseämme ja yhteisvoimin teemme työtä puhdistetun kristinuskon puolesta. Paavali on mukana tässä työssä. Hän tahtoo auttaa kaikkia, jotka vilpittömästi tahtovat palvella tätä kristinuskon todellista asiaa.

Lopetan sillä, että jos voitte uskoa, niin kuin minä uskon ja tiedän, että apostoli Paavali elää, se suuri ihminen, jonka me tunnemme sillä nimellä, että se suuri ihminen on mukana siinä työssä, joka on pantu alkuun.